Rodica DEACONESCU

Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu, Facultatea de Ştiinţe Politice, Relaţii Internaţionale şi Studii Europene
"Lucian Blaga" University of Sibiu, Faculty of Political Sciences, International Relations and European Studies

Aspecte ale relaţiilor româno-americane până în anul 1965

Aspects regarding the Romanian-American relations after 1965

The present article aims at revealing some aspects of the Romanian-American relations during the inter-war years, the second World War and the first post-war years, up to the moment when the diplomatic relations between the two countries had been revived, to the opening of the Romanian Legation in Washington and the signing of the Paris Peace Treaties (1947). It is also presented the USA position towards Romania during the inter-war years and the main cause of the reduced political and economic relations between the two countries, as well as the discontents launched by the Jewish people concerning the policy of restriction and conditioning of the the Jewish population policy developed by the governments from Bucharest. Further more, the relations during the second World War are also depicted, when the two countries fought in enemy camps. Is revealed the USA position towards the quality of Romania as an occupied country, by the Allied powers, respectively by USSR and the participation of the USA diplomats at the signing of the Paris Armistice between Romania and the Allied powers in 1947.

Keywords*:* Cold War, Ion Antonescu, Franklin Delano Roosevelt, Stalin, Petru Groza government, Mihail Ralea, diplomacy, Conferinţa de Pace de la Paris (1946-1947)

Institution's address: Calea Dumbrăvii, nr. 34, et. II, cam. 25, Sibiu, 550025, România, tel: +40-(269) 42.21.69, fax: +40-(269) 42.21.69, e-mail: sprise@ulbsibiu.ro, web: http://sprise.ulbsibiu.ro

Personal e-mail: *r_deaconescu@yahoo.com*

Primul război mondial a surprins raporturile româno-americane într-un proces de plină afirmare. Au contribuit la acest cadru mai mulţi factori, între care, în primul rând, este activizarea românilor americani în ceea ce priveşte raporturile bilaterale. Al doilea factor dinamizator priveşte schimbările rezultate din prezenţa, la început, a celor două state în rândul neutrilor. Situaţia, deşi bazată pe raţiuni diferite, a permis noi convergenţe între interesele româno-americane şi, de aici, posibilitatea stabilirii unor legături mai strânse decât până în 1914. Interesele americane de investiţii, în general şi de investiţii în domeniul petrolier, în special, nu trebuie neglijate. Relaţiile politico-diplomatice, economice şi culturale anterioare au creat premise pentru o nouă etapă a raporturilor româno-americane[1].

În perioada interbelică relaţiile româno-americane au fost marcate de inegalitatea între parteneri: SUA era cea mai mare putere economică, iar România o ţară fără mijloace financiare necesare acoperirii unor importuri substanţiale din SUA. Pentru România aceste relaţii au fost cele mai importante raporturi extraeuropene. Interesul SUA faţă de problematica românească cunoaşte o accentuare în preajma acutizării relaţiilor internaţionale si a izbucnirii celei de a doua conflagraţii mondiale. Dintre evenimentele istorice româneşti foarte importante comentate de diplomaţii americani reţinem în mod special revenirea pe tron a regelui Carol al II-lea, îndepărtarea ţărăniştilor de rege şi guvernare, pe întreaga perioada a deceniului al IV-lea, problemele camarilei regale, imaginea lăsată de activitatea unor înalte personalităţi politice româneşti, schimbările şi remanierile guvernamentale, scandaluri de corupţie sau spionaj, legislaţie, comerţ exterior, finanţe, disensiuni politice interne, problemele minorităţii evreieşti şi ale mişcării politice de extremă dreaptă[2]. România era importantă pentru

diplomaţia americană în primul rând pentru poziţia ei de vecin al Uniunii Sovietice. Astfel, relaţiile României cu URSS au fost adeseori abordate, atât în ceea ce priveşte momentele de încordare extremă dintre cele două ţări, cât şi cele în care diplomaţiile română şi sovietică au făcut eforturi pentru încheierea unor relaţii diplomatice sau pentru un tratat de asistenţă mutuală. După 1 septembrie 1939, a fost monitorizată poziţia României faţă de statele aflate în conflict, mai ales faţă de Polonia şi guvernul acestei ţări, refugiat în România. Diplomaţii americani au constatat că în efortul de a se apropia de Italia, la sfârşitul deceniului al patrulea, România a pierdut startul, Italia pronunţându-se explicit pentru sprijin faţă de aspiraţiile naţionale ale Ungariei şi atenţionând România să-şi reglementeze raporturile cu Ungaria, întrucât drumul de la Bucureşti la Roma trecea prin Budapesta. Situaţia politică internaţională dramatică a României la sfârşitul deceniului al patrulea, marcată de un gol de securitate, urmat de cesiuni teritoriale, a dus la năruirea României Mari şi apoi la intrarea ţării în grupul statelor fasciste. Acesta a reprezentat momentul unei importante îndepărtări politice şi economice între SUA şi România. Al doilea război mondial şi apoi perioada comunistă a dominaţiei politico-militare sovietice asupra României a menţinut aceeaşi situaţie[3].

O frână în calea dezvoltării relaţiilor bilaterale a reprezentat-o faptul că pentru o parte a clasei politice româneşti, tributară unei concepţii învechite despre evoluţia lumii, SUA nu erau importante pentru evoluţiile din estul Europei. Pe de altă parte, modul cum se făcea politică în România interbelică era considerat de americani drept un simulacru de democraţie. Rămânea emigraţia românească din SUA pe post de liant însă şi aici erau probleme. Statul român de atunci nu încuraja plecarea cetăţenilor săi spre alte zări, fapt considerat de americani drept un abuz, o ingerinţă nepermisă a statului în viaţa cetăţenilor săi. Pe scurt, România nu privea cu ochi buni politica de „uşi deschise" pe care SUA o promova, în acele timpuri, în domeniul emigrării. Un alt domeniu în care cele două naţiuni se aflau în contradicţie era cel al tratamentului asupra minorităţilor. Mai exact, România era privită prost la Washington din cauza tratamentului pe care îl aplica evreilor români: retragerea cetăţeniei, manifestări politice antisemite încurajate de stat, în genere, lipsa unui tratament echitabil şi egal al minorităţilor, în comparaţie cu populaţia majoritară. Aceasta era părerea cercurilor evreieşti din SUA, părere împărtăşită în totalitate de guvernul american. Argumentele care circulau în toată Europa, privitor la motivele necesităţii luării unor măsuri împotriva evreilor, nu erau acceptate peste Ocean. Acolo se aprecia că evreii aveau dreptate, în orice situaţie. Apoi majoritatea presei americane era controlată de evrei, astfel că, în toată perioada interbelică, statul român a avut o presă deosebit de proastă peste Ocean, fapt ce avea să coste naţiunea română la sfârşitul celui de-al doilea război mondial când majoritatea naţiunilor captive la sovietici găseau căi de persuadare a guvernanţilor americani, pentru a putea să diminueze efectele răspândirii comunismului, ţara noastră negăsind, tocmai din cauza prostului renume, foarte multe uşi deschise la Washington[4]. Până în anii '30, Departamentul de Stat s-a implicat mai puţin în politica europeană. Aceasta nu înseamnă că Washingtonul s-a dezinteresat total de afacerile politice ale Europei. Nu trebuie uitat că în problemele economico-financiare cu implicaţii directe pentru evoluţia vieţii diplomatice europene - planurile Dawes, Young, moratoriul Hoover şi conferinţa de la Lausanne - SUA s-au angajat plenar. România, aflată în blocul statelor antirevizioniste, a reţinut tot mai des atenţia guvernului de la Washington. Diplomaţia americană a apreciat eforturile României pentru consolidarea păcii europene prin acţiunile desfăşurate de Mica Antantă şi Înţelegerea Balcanică şi încercările de încheiere a unui pact estic de asistenţă mutuală[5]. După începerea celui de-al doilea război mondial, diplomaţii americani de la Bucureşti au ţinut permanent la curent Washingtonul în legătură cu politica externă a României, cu încercările ei de a-şi păstra nealterate frontierele naţionale şi independenţa.

Începutul celui de-al doilea război mondial avea să marcheze îngheţarea relaţiilor româno-americane. Chiar dacă cele două ţări nu se aflau în conflict una cu cealaltă, guvernul SUA a considerat că România este, de fapt, o ţară ocupată de nemţi, militarii germani au intrat în România, în octombrie 1940, în calitate de instructori ai armatei române, apoi au intrat unităţi ale armatei germane. Ca urmare, Casa Albă a îngheţat toate conturile româneşti din SUA. Apoi, la câteva zile după atacul de la Pearl Harbour, Ion Antonescu, în numele statului român, a declarat război Statelor Unite. Ironic este faptul că răspunsul la declaraţia de război a României a venit abia după vreo şase luni, în vara anului 1942. Perioada războiului a mai avut câteva semnale că, din punct de vedere american, România nu poate fi privită altfel decât dacă-şi schimbă fundamental viziunea politică. Unul din acestea a fost refuzul americanilor de a-l primi pe regele exilat Carol al II-lea. Fapt aproape fără precedent într-o epocă în care fiecare gest politic era

bine cântărit şi un suveran în exil, asemenea regelui iugoslav, al celui norvegian, danez sau a preşedintelui cehoslovac, cântăreau foarte mult în efortul de propagandă al Aliaţilor. Suveranul român plătea acum întreaga sa politică antidemocratică pe care o concepuse şi o condusese când se afla pe tronul de la Bucureşti, chiar dacă el îi ocrotise pe evrei şi condusese cu ajutorul unei camarile majoritar evreieşti[6].

Mentalul colectiv al românilor percepea alte realităţi. Românilor le plăcea să creadă că americanii îi iubeau, îi înţelegeau, şi că, la sfârşitul războiului, mii de paraşutişti americani aveau să aterizeze la Bucureşti pentru a impune pacea în calitate de eliberatori, nu de ocupanţi. Societatea românească trăia cu intensitate un paradox: lupta alături de germani contra Rusiei şi o făcea cu convingere, în timp ce spera la o victorie a aliaţilor occidentali şi la o ocupare eliberatoare a ţării noastre! *Totul pentru front, totul pentru... înfrângere*, suna un slogan din epocă. Astfel gândeau şi unii politicieni, cu deosebire din cadrul PNŢ şi PNL (aripa Dinu Brătianu), care, în ciuda faimei lor, adeseori legendară, şi-au dovedit amatorismul politic, când a fost vorba de analiză la nivel înalt. Matematica politică a demonstrat că paradoxul românesc era doar o iluzie frumoasă. Pentru americani România era un inamic şi nimic mai mult[7]. Declaraţia de război a României împotriva Statelor Unite, din decembrie 1941, a condus la întreruperea relaţiilor diplomatice, care au fost reluate abia în anul 1946, când Statele Unite au recunoscut guvernul român condus de Petru Groza. Trecerea României în tabăra sovietică a dus la deteriorarea relaţiilor bilaterale, deoarece regimul comunist din România a impus un sistem totalitar şi a limitat strict contactele cu americanii şi cu alţi occidentali. Cu toate acestea, relaţiile bilaterale cu România au început să se îmbunătăţească în prima jumătate a anilor '60, în timpul lui Gheorghiu-Dej, odată cu semnarea unui acord care prevedea soluţionarea parţială a cererilor de retrocedare a unor proprietăţi, înaintate de americani[8].

În perioada imediat următoare loviturii de palat din 23 august 1944, raporturile româno-americane au fost dominate de două chestiuni. Prima a avut în vedere semnarea armistiţiului cu Naţiunile Unite, la care reprezentanţii SUA au participat, fără a-şi impune punctele de vedere. A doua se referă la pregătirea proiectului şi a tratatului de pace cu România, în cadrul reuniunilor Consiliului miniştrilor de externe ai Marilor Puteri şi la forumul păcii de la Paris din 1946, respectiv la reuniunea miniştrilor de externe de la New York (noiembrie-decembrie 1946). Relaţiile româno-americane din perioada 1944-1947 au evoluat, mai întâi, în cadrul consensului dintre cele trei puteri la încheierea armistiţiului şi apoi, în contextul raporturilor dintre marile puteri învingătoare. Una dintre clauze prevedea înfiinţarea unei Comisii Aliate de Control[9]. Misiunea militară americană a ajuns la Bucureşti la finele lui august 1944. Ea era condusă de generalul C.V.R. Schuyler. La 11 noiembrie 1944, Casa Albă l-a numit pe diplomatul Burton Berry în funcţia de reprezentant al SUA la Bucureşti, cu rang de ministru.

În anii 1943-1944, SUA şi-au precizat poziţia faţă de principalele probleme politice, teritoriale, economice şi militare româneşti. Documentele elaborate în acest sens, *Tratamentul statelor inamice: România* (15 aprilie 1944) şi *Rezumatul recomandărilor*, *Tratamentul statelor inamice: România* (26 iulie 1944), sintetizau poziţia Departamentului de Stat faţă de problemele româneşti. Referitor la chestiunile teritoriale, americanii declarau că SUA nu se angajau în disputele teritoriale dintre România şi vecinii ei. Observăm, în anii 1944-1945, o renunţare la unele dintre principiile care călăuziseră activitatea delegaţiei americane la forumul păcii din 1919-1920. Cât priveşte statutul politic al României, SUA opina că se impune, pentru o perioadă tranzitorie, o ocupaţie militară a ţării de către Aliaţi. Departamentul de Stat îşi preciza, la 28 august 1944, poziţia în eventuala ocupare de către Aliaţi a României, subliniind că politica militară a SUA „este aceea de a nu folosi armatele americane ca parte a trupelor de ocupaţie". În finalul memorandumului adresat preşedintelui, întocmit de Cannon, adjunctul Diviziei pentru Afacerile Europene, se sugera „o participare americană minimă, atât în stadiul de operaţii, cât şi în stadiul de ocupaţie"[10]. Câteva luni mai târziu, la 8 ianuarie 1945, John Hickerson, director adjunct al Diviziei Afacerilor Europene, constatând că unele chestiuni în relaţiile cu Moscova sunt „dezgustătoare", el avea în vedere „rezolvarea" unor probleme teritoriale, recomanda acceptarea acestora pentru a obţine „colaborarea" cu URSS în vederea înfrângerii Germaniei naziste şi a Japoniei militariste. Această directivă americanii au păstrat-o până la moartea preşedintelui Roosevelt, survenită în aprilie 1945. Convorbirile oficialităţilor de la Bucureşti cu unii diplomaţi americani, din anii 1944-1945, au avut în vedere o eventuală recunoaştere a cobeligeranţei României, cu care, iniţial, Departamentul de Stat s-a declarat de acord. Dar, la 19 martie 1945, Washington-ul a anunţat că „prezenţa politică a Aliaţilor, de a nu acorda statut de cobeligeranţă

României, ar trebui să rămână, pentru moment, neschimbată". Misiunea militară americană s-a adresat, în mai multe rânduri, oficialităţilor de la Bucureşti în problema Comisiei Aliate de Control. La începutul anului 1945, ofiţerii americani se declarau nemulţumiţi că nu erau ţinuţi la curent cu activitatea acesteia.

Politica faţă de România a celor trei mari puteri constituia un subiect de discuţie şi de dispută între URSS, Anglia şi SUA. Dacă pentru Churchill, ea era conformă cu acordul de la Moscova, din octombrie 1944, şi cu recomandările Cabinetului său către reprezentanţii britanici din Comisia Aliată de Control, cărora li se cerea să acţioneze „în cea mai strânsă colaborare" cu omologii sovietici şi americani, pentru SUA, mai ales după mai 1945, situaţia se schimbase radical. Directivele politice către reprezentanţii Angliei în Comisia Aliată de Control subliniau că „interesele sovietice în România sunt strategice şi militare, iar cele britanice, în principal, comerciale"[11]. Este adevărat că Anglia aprecia că URSS „trebuie să i se permită să aibă rolul principal în aplicarea armistiţiului", opinie cu care Washington-ul era de acord, Articolul 8 al Directivelor politice, transmise de War Office misiunii britanice de la Bucureşti sublinia că obiectivul Angliei este „să asigurăm o Românie independentă şi prietenă, dar trebuie să amintim mereu că România este o ţară ocupată". Preşedintele american, Roosevelt îşi exprima îngrijorarea faţă de situaţia din România în corespondenţa sa cu Churchill: „Sunt desigur preocupat de consideraţiile dumneavoastră privitoare la România şi chestiunea poloneză... este limpede că ruşii au instalat un guvern minoritar, pe gustul lor, dar aparte de motivele invocate în mesajul dumneavoastră, România nu este un loc bun pentru un caz-test. Ruşii au avut de la început controlul indiscutabil şi, cu România de-a curmezişul liniilor de comunicaţii ruseşti, este cu atât mai dificil de contestat pretextul necesităţii militare şi de securitate, folosit de ei pentru a-şi justifica acţiunea"[12]. Dacă pentru Roosevelt era – aşa cum reiese din corespondenţa sa cu Churchill - dificil de contestat argumentul sovietic al necesităţilor militare şi al securităţii, pentru următorul preşedinte, Truman, acest lucru era mai greu de acceptat. Noul preşedinte, ţinând cont de recomandările transmise de la Bucureşti de Berry şi Melbourne, se pronunţa pentru o schimbare radicală a politicii faţă de URSS. În acest context, cei doi diplomaţi americani încurajau opoziţia din România în încercările ei de a răsturna guvernul dr. Petru Groza. La 10 august 1945, D. L. Steward, împuternicit al Foreign Office-ului pentru probleme europene, scria că „americanii au intervenit prompt în afacerile interne ale României". Ministrul de externe de la Londra l-a sfătuit pe reprezentantul său la Bucureşti, Le Rougetel, să nu ofere nici un sprijin acţiunilor americane[13].

Înainte ca diplomaţia română să-şi pună problema integrării în jocul unuia dintre cele două mari blocuri politice ce se conturau după 1945, eforturile sale s-au concentrat asupra Conferinţei de Pace de la Paris şi a obţinerii unor clauze cât mai favorabile în tratatul încheiat cu învingătorii. La finalul lui octombrie 1946, textul tratatului se finalizase în cea mai mare parte, cu satisfacţiile şi deziluziile sale, astfel încât Ministerul Afacerilor Străine de la Bucureşti putea reveni la acţiunile de rutină, purtate pentru reorganizarea misiunilor diplomatice româneşti afectate atât de mult de anii războiului. În acest context, relaţiile diplomatice dintre România şi Statele Unite s-au încadrat, totuşi, într-o situaţie mai specială. Deşi în anii 1945-1946 se constata o reactivare accelerată a reprezentanţelor politice româneşti din Europa şi o acţiune masivă de transformare a lor în ambasade şi legaţii, raporturile dintre Washington şi Bucureşti rămâneau tensionate. Hotărârea Administraţiei Truman de a nu recunoaşte guvernul Petru Groza, impus de sovietici în beneficiul Partidului Comunist Român, precum şi repetatele note de protest înaintate de reprezentanţii politici americani la Bucureşti (Roy Melbourne, Burton Berry) în legătură cu evenimentele stranii ale vieţii politice din România, au permanentizat o stare de încordare şi neîncredere[14]. În urma Conferinţei Miniştrilor Afacerilor Externe ai URSS, SUA şi Marii Britanii de la Moscova (decembrie 1945), SUA şi Marea Britanie au recunoscut guvernul Petru Groza, iar în februarie 1946, Burton Berry şi John Helier Le Rougetel au remis Ministerului Afacerilor Străine note similare prin care transmiteau că guvernele de la Washington şi Londra doreau să stabilească cu guvernul român relaţii diplomatice la nivel de legaţie[15]. La Departamentul de Stat şi la Casa Albă se primiseră informaţii din ce în ce mai pesimiste despre România. Burton Berry l-a informat pe Truman: „România este un stat satelit, iar guvernul Groza este un guvern marionetă". Teama că Moscova intenţionează izolarea totală a României de lumea vestică era împărtăşită şi la Legaţia României de la Washington. Responsabilii americani sperau totuşi să găsească o cale de colaborare cu autorităţile de la Bucureşti. Rapoartele trimise de Berry, la sfârşitul lui decembrie 1946 şi ianuarie 1947, arătau că presa guvernamentală din România aprecia într-o notă

optimistă viitorul relaţiilor cu SUA, din partea cărora se aştepta, în contextul semnării *Tratatului de Pace*, acordarea unui sprijin economic serios. Această idee a fost întărită de ministrul român la Washington, Mihail Ralea, care s-a întâlnit la 4 ianuarie 1947 cu Secretarul de Stat, James Byrnes[16].

Numit ca ministru al României în SUA, Mihail Ralea a fost inclus în delegaţia ce reprezenta Bucureştiul la Conferinţa de Pace de la Paris şi doar după finalul conferinţei, octombrie 1946, el începea reorganizarea activităţilor diplomatice la Washington şi încadrarea unui nou personal. Conform unui raport întocmit la începutul anului 1948 de consilierul de legaţie Vlad Mărdărescu, Legaţia României din Washington a primit funcţionari în trei valuri importante: 14 septembrie 1946, 12 octombrie 1946 şi 15 decembrie 1946. Apoi, în anii următori, s-a înregistrat o fluctuaţie permanentă a personalului, Bucureştiul numind şi retrăgând haotic membri ai legaţiei sau înregistrând demisii, majoritatea motivate politic sau financiar. În scurt timp, însă, legaţia a căpătat o înfăţişare nouă, aşezată după o ierarhie diplomatică standard: un ministru plenipotenţiar, consilieri de legaţie, secretari de legaţie, consilier financiar, consilieri de presă, ataşat comercial, consul şi viceconsul pentru New York, traducători şi interpreţi[17]. Deficitul de încredere reciprocă şi atmosfera de suspiciune şi ostilitate au scăzut eficienţa diplomaţilor noştri. Activitatea era cu atât mai dificilă cu cât România nu avea o imagine tocmai bună în America.

Fost inamic de război, iar din 1945 aliat neoficial al URSS, ţara noastră era privită cu precauţie sporită de către oficialităţile de la Washington. Într-o scrisoare din aprilie 1947, adresată de către Mihail Ralea lui Gheorghiu-Dej, a fost surprinsă extrem de precis natura raporturilor româno-americane la începutul Războiului rece: „Când am venit aici acum patru luni, spunea Ralea, atitudinea Americii faţă de noi oscila între ostilitate şi ignorare. Toate uşile erau închise. O rea voinţă se manifesta peste tot. Eram consideraţi ca o sucursală sovietică căreia nu trebuia să i se dea nici un concurs. La Ministerul Comerţului exista o listă în care România era trecută ca o ţară «inamică», căreia nu trebuia să i se dea nici un ajutor." Aşa cum dezvăluie documentele reprezentanţei noastre de la Washington, cele mai importante obiective pentru perioada 1947-1948 au fost: extinderea contactelor politice cu oficialităţile americane şi diplomaţii străini acreditaţi în capitala Statelor Unite, ofensiva diplomatică pentru admiterea României în ONU, campaniile de compromitere a reprezentanţilor emigraţiei sau a partidelor politice româneşti, în special PNŢ şi PNL, criticile aduse foştilor suverani

Mihail Ralea
http://www.romanian-philosophy.ro/ro/images/6/64/Ralea.jpg

Carol al II-lea şi Mihai I, extinderea reţelei de informatori şi încercarea de a impune ideile de stânga coloniei româneşti din America[18].

După încheierea Tratatelor de Pace de la Paris, 10 februarie 1947, şi abdicarea regelui Mihai I, politica americană faţă de România a trebuit să ţină cont de înţelegerile interaliate din anii 1943-1944 şi, mai ales, de acordurile de procentaj Stalin-Churchill, de la Moscova, din octombrie 1944. Înaintea capitulării Germaniei, primindu-l pe Tito la Kremlin, Stalin i-a dezvăluit liderului Iugoslaviei esenţa planurilor moscovite: „În războiul acesta (1939-1945) nu este la fel ca în cel din trecut, ci cel care ocupă un teritoriu îşi impune şi sistemul său social. Fiecare îşi impune sistemul său acolo unde ajunge armata sa. Altfel nici nu poate fi"[19]. România a intrat astfel în sfera de dominaţie sovietică. Un semn mare, roşu, făcut cu creionul de tâmplărie pe şerveţel de Stalin, a pecetluit soarta românilor pentru jumătate de secol. Un reprezentant american în Comisia Aliată de Control de la Bucureşti, un fel de supraguvern controlat de URSS, scria, prin 1946, că dacă există o ţară care merită o revoluţie, în sens rusesc şi nu numai, aceasta este România. România paradoxurilor şi a tuturor lucrurilor, o ţară cu mentalitate latină, profund ataşată de valorile Occidentului şi totuşi atât de altfel. Putem spune că americanii, în eficienţa lor tipică, nu prea ştiau în ce categorie să ne bage. Nicăieri în fostele ţări aliate cu Germania nu exista un sentiment atât de pro-occidental, totodată nici un alt stat fost satelit german nu luptase cu atâta îndârjire contra unuia din aliaţi,

Uniunea Sovietică. Poate că aici au greşit analiştii americani. Ei au considerat Rusia un aliat, pe când românii, profund cunoscători ai statului de la Răsărit, îl considerau eternul inamic. Pe măsură ce Rusia devenea tot mai hrăpăreaţă, guvernul american a realizat că sovietizarea este premisa unui nou conflict, cel real şi profund, la care liderii de la Kremlin nu renunţaseră nici o dată: revoluţia mondială, expansiunea sistemului comunist. Aşa că au început să încurajeze ţările din Est să lupte pentru independenţa lor. Era prea târziu. Nici planul Marshall, nici gesturile simbolice de susţinere nu mai puteau opri tăvălugul sovietic. România nu a făcut altceva decât să urmeze calea tuturor ţărilor din zona de influenţă sovietică. Nimeni nu ştia, nici în România, nici în SUA, ce înseamnă de fapt sovietizarea, care sunt limitele ei. O nouă realitate se contura, aceea a unei Românii satelite care urma până la identificare directivele Moscovei. Au vrut comuniştii români o astfel de situaţie? Greu de spus! În ce măsură copierea fratelui mai mare îi inspira sau îi deranja este o întrebare la care istoricii nu au, deocamdată, răspunsuri! Cert este că, la începutul anului 1947, când noul ambasador român de la Washington, Mihail Ralea, şi-a luat postul în primire, după protocolarele fraze de despărţire ale secretarului de stat american, Ralea i-ar fi spus: "domnule secretar de stat, nu ne lăsaţi în spatele Cortinei de Fier!"[20]

Americanii şi-au revenit destul de repede din somnolenţa lor postbelică şi au sesizat că, fără construirea unor strategii care să contracareze expansionismul sovietic se vor confrunta, în viitorul apropiat, cu conflicte mult mai serioase. Aşa că au căutat să speculeze orice manifestare de deviere din partea sateliţilor Moscovei pentru a putea să facă breşe în monolitul reprezentat de Blocul Răsăritean.

Note:

1. Boris Rangheţ, *Relaţiile româno-americane în perioada primului război mondial, 1916-1920*, Cluj-Napoca, 1975, p. 16.
2. Corvin Lupu, *Relaţiile diplomatice între România şi SUA până la cel de-al doilea război mondial*, Sibiu, 1999, p. 302.
3. *Ibidem*, p. 303.
4. Octav Teodorescu, *Povestea unei iubiri neîmpărtăşite: relaţiile româno-americane în veacul XX*, în *Repere Româneşti*, An I, nr. 2, 2004, p. 22.
5. Joseph F. Harrington, Bruce J. Courtney, *Relaţii româno-americane 1940-1990*, Iaşi, 2002, p. 15.
6. Octav Teodorescu, *art. cit.*, p. 22.
7. *Ibidem*, p. 22.
8.http://209.85.135.104/search?q=cache:uEX2939ny0kJ:bucharest.usembassy.gov/resources/documents/125Years_ROAM_Relations.pdf+sarbatorirea+a+125+de+ani+de+relatii+diplomatice+romanoamericane&hl=ro&ct=clnk&cd=7&gl=ro, vizitat în 12.04.2008, ora 17.49.
9. Joseph F. Harrington, Bruce J. Courtney, *op. cit.*, p. 20.
10. *Ibidem*, p. 20.
11. *Ibidem*, p. 21.
12. Liviu Ţîrău, *Între Washington şi Moscova: politicile de securitate naţională ale SUA şi URSS şi impactul lor asupra României: România 1945-1965*, Cluj-Napoca, 2005, p. 295.
13. Joseph F. Harrington, Bruce J. Courtney, *op. cit.*, p. 21.
14. Ion Calafeteanu, *Istoria politicii externe româneşti*, Bucureşti, 2003, p. 346.
15. *Ibidem*, p. 347.
16. Liviu Ţîrău, *op. cit.*, p. 310.
17. http://www.rostonline.org/rost/iul2005/diplomatia.shtml, vizitat în 09.03.2008, ora 14.02.
18. http://www.rostonline.org/rost/iul2005/diplomatia.shtml, vizitat în 09.03.2008, ora 14.02.
19. Gheorghe Buzatu, *Românii sub cizma sovietică*, în *Dosarele Istoriei*, An IX, nr. 12(100), 2004. p. 35.
20. Octav Teodorescu, *art. cit.*, p. 22.

Bibliography

1. Calafeteanu, Ion, *Istoria politicii externe româneşti/The history of the Romanian foreign policy*, Bucureşti, 2003.
2. Harrington, Joseph F., Bruce J. Courtney, *Relaţii româno-americane 1940-1990/The Romanian-American relations between 1940-1990*, Iaşi, 2002.
3. Lupu, Corvin, *Relaţiile diplomatice între România şi SUA până la cel de-al doilea război mondial/The diplomatic relations between Romania and the United States of America until te second Wold War*, Sibiu, 1999.
4. Rangheţ, Boris, *Relaţiile româno-americane în perioada primului război mondial, 1916-1920/The Romanian-American relations during the First World War*,1916-1920 , Cluj-Napoca, 1975.
5. Teodorescu, Octav, *Povestea unei iubiri neîmpărtăşite: relaţiile româno-americane în veacul XX/ The story of a unriquited love: the Romanian-American relations in the XX century, în Repere Româneşti*, An I, nr. 2, 2004.
6. Ţîrău, Liviu, *Între Washington şi Moscova: politicile de securitate naţională ale SUA şi URSS şi impactul lor asupra României: România 1945-1965/Between Washington and Moscow: the national security policies of the United States and USSR and their influences on Romania: Romania 1945-1965*, Cluj-Napoca, 2005.